

Bars en Iliz ar Relec hervez ar brud commun,
He zo guelec tri mirakl bars en eur maemus zun,
Daou den mud a zo guelec ho receo ar pariant,
Hag eun all zo preservet ha bean hanvet droug-sant.

An neb ho deus recitet miraclou bras Mari,
Zo eur c'hristen katolik hag eur mignon dezit,
Zo gant hi preservet hag en hag e vried,
He mirakl rad Montroulez em beus dija komzet.

Eun honor e zee deoc'houi tud pinvidik ha paour,
C'houi particulieramant deus a baroz Plounaour,
Da gavet en ho parroz en iliz ken brudet,
Anavezet er bed-holl gant ar gatoliket.

Deves pardon Mam-Doue, kaera tra da velet,
Pa ve ar procession ho c'hantren er Relec,
Holl anseignou ha Blounaour, ar C'honseil hag ar Maer,
Ha drapo an Nation savet huel en her.

Kals tud dindan an aeraon, an archerien ra liz,
Passal d'ar procession da antren en iliz,
Ha d'eur zebate en deus-se er Relec,
Ankambret a bep kos e d'ar belec-holl.

Guerc'hez Santel ar Relec rehit indaliansou,
Da doud ar belec-holl hend arman ha hep bro,
Me vel e dro d'ho e-hilz tud-erz ha tud-erzoual,
Ha betar c'horn ar brovaz ha bemp departamant.

(Propriété de l'Auteur.)

Jean FUSTEC,
Saint-Martin, Morlaix.

Montroulez e ty P. Lanoe,

Ploumeur-Henez 8N1-3-023

GUERZ

VAR SUJET

Ar Brezel ha Miraklou itron Varia ar Relek

Var tou : Gralon ha Kaer a Is.

Me ho suppli Spered-Santel,
Ha c'houi Patrounez Breiz-Izel,
Da rei sklerijen d'am speret,
Da goms deus Guerc'hes ar Relec.

Pa oa Judikel var an tron,
Mab bihan d'ar roue Gralon,
He voa het enho eur gombat,
Hag e oa skuillet kals a voad.

Ac'hans ha dapaz pe hanou,
Abalamour d'ar relegou,
Pere a voa enho chomet,
Goude ar vrezel achuet.

Cloter, roue ar Gallaouet,
N'd'oa eur mab-kaer e Guenet,
Hevab Gram oa gantan er ger,
Ho daou he pretantchont ober.

Brezell da Judikel ha de dad,
Vit ho diskar ho daou a blad,
C'hoant ho d'oa an dud direzon,
Distruja Gall-kouls a Breton.

Gram e n'em laka bars en hent,
Neur venj tad, mam ha kerent,
Hag ha redas evel eul laer,
Da Wanet da gaout he vreur-kaer.

Troupou ho deus savet neuze,
Vit enebi deus ar Roue,
Hag ar brezell zo komanset,
Tostic d'ar ger deus a Wenet.
Tre Gemene ha Kastellin,
Ho deus great kals deus a revin,
Eno deus distrujet eur vro,
Hag zo abaoue forestou.
Deus va c'hredi c'houi he peuz poan,
Mez e kreiz forest Torian,
He oa eun Iliz ar gaëra,
Ar muguerriou ha veler c'hoaz
An drezhe zo bet bizitet,
Gant kals ha historiannet,
Hag e gaver bars er scridjou,
Ha re a lenn an historiou.
Tana, gualla, lac'ha, laerez,
Reont betek Plounaour-Menez,
Rent voa d'he beza arretet,
Neul lech azo Relec hanvet.
Heno voa livret d'he brezel,
Gant tud Cloter ha Judikel,
Vit mirout an dud direzon,
Da zistruja ar vro Breton.
En pad tri dez ha ter nosvez,
Ar brezel hag ar lac'herez,
Ha continuas er Relec,
Chuec'h mil den a voa bet lazet.
Tri de ha ter nos he oa bet,
Sant Samson Relec daoulinet,
Ho c'houl nerz ha zicour an nec'h,
Ma vije ar guir d'ar gaou trec'h.
He beden zo bet silaouet,
Ar c'hont Ronober a Wenet,
En deus terminet ar vrezel,
Pa voa treuzet gant Judikel.

Ober rejont orezon d'ar Verc'hes assambles,
Rac eul loden anezho voa deus Plounaour-Menez,
Da reze he voa disket guechal gant ho zud koz,
Pedi ar Verc'hes Vari evit caout he bennos.
Mont rejont d'ar zul goude assambles d'ar Relek,
Pa oa klevet ar miracl ar c'hloc'h he oa sonnet,
Korf ho rochet, diarc'hen ha dizolo ho fen,
Zeont e procession gant he peb a sierjen.
Pep hini deus he c'halloud e deveus bet roët,
Bars en offranz d'ar Verc'hes pevar pe bemp kuennec,
Dre ma oa ho fatronnez he rentont dei honor,
Bras eo galloud ar Verc'hes var douar a var vor.
Eur zoudard demeus a Franc, bro an Durkianet,
Goude koll he vatimant he voa bet prisonniel,
En esperanz he laza evit éza debret,
Evel ma voa an usaj e touesk ar bayannet.
Eur plac'h demeus ar vro-ze he lavaras dezhan,
Cetu aze va mignon did da goan divezan,
Mes en noz-se n he brizon he voa he n'em voestlet,
De Batrounes galloudus Guerc'hez saër ar Relec.
Eun eal guen he n'em bresant he deusan difunet,
Hag a rentas anezan en Iliz ar Relec,
En ho didan treid ar Verc'hes var be ar verzerien,
He oa rentet an esclao me ho lez da gompren.
Eur c'horset e dro dezhan gant cals a chadenou,
Vel ma velomp garotet ar chas droug en nor bro,
Ar c'horset hag ar chaden a zo bet konservet,
Beteg ar Revolution en Iliz ar Relec.
Mez an amzer a c'hlac'har a zistruj an traou-ze,
En esperanz etouffi ar miraklou ha re,
A viskoas var an douar a zo bet trubullet,
Pere ha glask distruja ar burzudou ve gret.
Guerc'hez Santel ar Relec, zo mad deus peb klenvet,
Mes particulieramant deus an dud bandennet,
Deus pevar c'horn ar brovinz he veler ho tont di,
Tud da zigass offransou ha de meuli de zy.

Eur c'hrennardic daouzec vloaz c'hoas a Tremel-Plestin.
Ha goe deus beg eur vezen pa voa ho clask kistin,
Eul lamm ha dregont troatad ha gleie he laza,
Goelstet eo bet d'ar Verc'hes, n'en deus santet netra.

Eur c'hrennard ha Blouezoc'h a c'hoezec vlas oajet,
Eur potr diez da blega hag eur *mauvais sujet*,
Eun devez pa voa digor dor pazennou an tour,
Pigna ra er garidou, mont var ar c'hontr-fort.

Vit ober d'an holl hestoni pa n'alle ober ken,
Rei he varo d'eur leon a oa heno e men,
A reas an tour a Leon dindannan zo torret,
Hag e kouezont assambles ho daou bars er verret.

He dad, he vam oa presant na pa ho deus guelet,
A gommansas da grial Guerc'hes sacr ar Relec,
Evidomp hon daou breman na trista calonnad,
N'imp ha vel patantamant e zeo lazet hor mab.

Kement den a voa henna ho deus daelou sbuillet,
Pa ho deus guelet anezhan en he zat er verret,
Kaera miracl adare gret gant hor mam zantel,
Ne voa nemet eun tamic offanset he vuzel.

Er blaves mil eiz kant c'huec'h, er gear a Vontroulez,
D'ar hennp-var-n-ugent a veurs, devez goel ar Verc'hes,
Tour kaer Hiz ar Vur ha deuas da goeza,
Tapet he voa dindannan eur c'hrennardic seiz vla.

Gant he vam he voa goestlet da Verc'hes ar Relec,
Dre ma oa ha bars neuze ar Vur demolisset
Deustouesk ar vein eo tennet goude an drivet de,
Hag en iac'h a divac'hagn preservet en bue.

Er bla eun a pevar-ugent var rad ker Montroulez,
Eur miracl deus ar c'haera en deus gret ar Verc'hez,
Pem pelerin war-n-ugent deus Gallot distroet,
Ambarket gant Laou Peec bars en aod Carantec.

Pa gommanz ar vag beaji var ar mor burzudus,
N'em gavas glao hag avel hang an amzer spontus,
Tolet oaint ha distolet var gals deus a gerek,
N'em voestlet int d'ar Relec hag int bet preservet.

Neuze d'an holl bihan ha bras,
Ar Verc'hes he apparissas,
Barz en he c'hoaze er goabren,
O kaera miracl christenien!

Teir heur e pad ar vizion,
Ha kement-man ezo guirion,
Ken a oa c'huec'h heur deus an nos,
Neuze ro Mari he benno.

Eul loden zo he lavarou,
Kement-se holl zo flabennou,
Mes ne zalc'her ket scrijhou koz,
Deus a gement all a draou foz.

Daou a dri den a ve tromplet,
Ha n'eo ket c'hoas eun dra ezet,
Mez me lavar eo goal diez,
Trompla dek mil den assamblez.

An arme a zo partiet,
Vit poursu ho inimiet,
Hag ho deus tapet Cram ar laer,
He Kervorgan ty eur glaouer.

Pa voa he arme kemeret,
Cram rak tal azo n'em rentet,
Guelit breman an den ingrat,
Vont d'an daoulin dirag he dad.

He dad outhan zo colleret,
De zujedi deus ordrenet,
Commanç ractal en garoti,
Ma vo distrujet an den kri.

Enho oa devet an den cruel,
He vreg paour hag he zaou vogel,
Pitoyabl oa clevet ar c'hri,
Pa oa c'huezet an tann e ty.

Interret inn bars en andret,
Eur menhir var n'he zo laket,
Hag he veler e Kervorget,
En histor Breiz eo rapportet.

Ac'hane deujont d'ar Relec,
 Da zicour an dud mac'hagnet,
 Hag evit dastum ar c'horvou,
 Pere a oa chomet en ho.

Bea er Relec oa pitoyabl,
 Guelet var an douar ha blad,
 An niver bras deus a gorfou,
 Enleuvef lod deus ho memprou.

Ar re varo zo dastumet,
 'Neur memeus bez eoiant laket,
 Ervez seridou ar gristenez,
 He maint dindan treid ar Verc'hes.

Ar Relec vije sclerijennet,
 Tud ar c'hartier alle guelet,
 Goulou deus an hent ho tisken,
 Bemnoz var bez ar verzerien.

Goude miraklou admirabl,
 He oa kasset klelou d'ar Pab,
 Hag en deus daou den deputet
 Da zont d'ar Relec da welet.

Sant Bernard voa unan anhe,
 Ha sant Beneat eguile,
 Tud a feiz a devotion,
 Akompagnet gant sant Samson.

Me am-beus c'hoant da recita,
 Miraklou deus ar re gaëra,
 Pere a zo gret er Relec,
 Abaoue an diveza kanvet.

Neuze chomjont e Relec ho zri,
 Evit fondi eul-leandi,
 Pa voa Judikel ho sevel,
 Eun Iliz kaer d'hor-mam Zantel.

G U E R Z

VAR SUJET

MIRAKLOU AN ITRON VARIA AR RELEK

Var don : *Kantik Breuriez ar Feiz.*

E kichen kroas ar zalud, bilajen Kernelec,
 Ar c'hleier zo bet klevet ho son bars er Relec,
 Pa veljont eur peleria ha voa dy ho tonet,
 Natif deus a Gemmana, privet deus ar c'herzet.
 C'hane vale d'ar Relec hag en carget a joa,
 E vranellou he zouge he unan var he skoa,
 Kant skoet ha ro en offranz da verc'hes ar Relec,
 Dre m'an devoa digant hi recevet ar c'herzet.
 Hei he-ra c'hoas ar Verc'hes assistanc'ha zicour,
 D'eun toer ha Blegat-Moysant koezet divar an tour,
 Var an Iliz he koezas ha ruhet er veret,
 N'em westlet eo d'ar Relec hag eo bet preserwet.
 D'anter-cost da voel Mari, da zevez he fardon,
 En n'em lakas diarc'hen bars er procesion,
 Eur c'honjaouen koar-melen en he zouarn-douget,
 Hag en offranz d'ar verc'hes he ro pemzec kuenek.
 Ervoamic ar G'hor iv deus ha Tremel-Plestin,
 Voa ho lambruski an Iliz, ar labour e voa fin,
 Pa voa ho frezat ar chafot a voa gret gant koat eoz
 A lammas var eur planken a voa tapet e foz.
 Guelit breman kristenien e bars e trista stad,
 He chomas e pad teir heur divar bouez he zillad,
 Tud a zo e n'em gavet hag eo bet diskennet,
 Hag en offranz er Relec en deus roet daou skoet.